

309300

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } టెన్న్ వట్టణము 1918 సం॥ మే నెల 11 వ తేది శనివారము } No. 35
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ ప్రథమం. } సంచిక 3౫

కాళియుక్తి సంవత్సరాది సంచిక తయారగుచున్నది

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యాపకాది విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాగితముల కట్టునం తేసి కావలసివచ్చి ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముచేయుచు చుండుటవలన వలయువారు	వెల రు	2-0-0
వెంటనే వాసికొను టుచితము,		
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" "	0-8-0
" ఆర్థసంవత్సర "	" "	0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" "	1-0-0

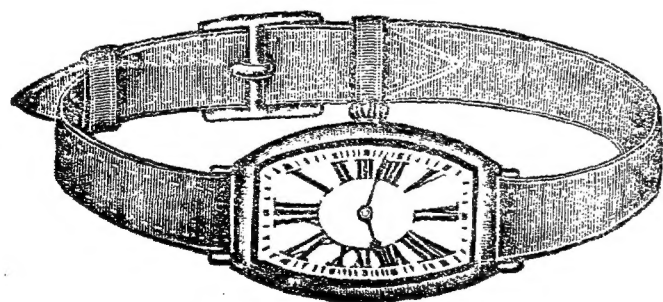
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టువాక్కు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము

తామరతైలము	గజ్జికీతైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-8 0.6-0	డబ్బీ 1-8 0.4-0	సీసా 1-8 0.12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను!

(1049)

వాాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును. గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయి చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమునకువయోగించు గడియారములు కలవు.

అందరి వద్దను దొరుకగలవు.

వజంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు.

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే!

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణమైన తేడాలేక పని చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ స్థలమందు యుంచినను సరిఅయిన గంటలను తెలుపును. భూసైన్యములకును, నావికాదళమునకు,

వాాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందుజూపబడినది. అందరును జదివి కీర్తనలయింతు. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

క్రీడాత్మక గోపాలకృష్ణ గోకలగాక చక్కని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టువాక్కు 212, మదరాసు

సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ (టేడు మార్కు))

585

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి వ్యతులనును దుండలంపిన మాల్వోమధము. అంగ్ల, మూసాని, దేశీయవైద్యులచే పొగడ్డగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములుంచిినను మందు గుణముమాటు. తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-8 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేరు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వం. తర్రులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1 గి రంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

AWARDED
GOLD MEDAL

490

IN THE
BARODA EXHIBITION

For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO

THE WORLD-RENOWNED

OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

—:O:—

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra.

Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

పరమరహస్యము.

వాణిజ్యము

(1161)

అనుభు ప్రకమనందు, ఇదివరకు పరమరహస్యములుగా నున్న సంగతులు బయలుపరచబడినవి. ఇది వ్యాపారముచేయువారికి కల్పతరువు. సుప్రసిద్ధులును, గవర్నమెంటు వారిచే వాణిజ్యమునందు సన్నుతు పొందినట్టియు, కారమూరు రామకోటయ్యగారిచే రచించబడినది. దీనియందు, వ్యాపారము నిర్వహించు విధము, జాబులు వ్రాయువిధము శకస్థితియు విధములు, తిహాలాక చేరివ్యవహారములు, ఉత్తరములు మొదలైనవి స్థైర్యచేయువిధము, బ్యాంకులు, చెక్కులు, హుండిలు, వ్యాపారమునందు వాడుకచేయు అన్ని విధములైన సాధనములు వ్రాయువిధము, రైలుమీద స్త్రీయమీద సరకు పంపువిధము. కాపీరైటు, ప్రేడుమార్కులు, భీమాకంపెనీలు, లిమిటెడ్ కంపెనీలు, వేయేల వ్యాపారము చేయు ప్రతివారును తెలిసికొని లాభముపొందుటకు క్రొత్తపద్ధతులు వ్రాయబడి, అనేకుల మెప్పును బొందినది. వెల రు2-0-0. మే నెల 31వ తారీఖులోగా తెప్పించుకొనువారికి రు 1-8-0 లకు ఇవ్వబడును. మేనేజరు, వాణిజ్యపీలాస్ ఆఫీసు, గుంటూరు.

స్వరాజ్యము మనకు సమీపములో నున్నది

మన మెల్లరిమును స్వదేశీ సరకులనే వాడవలెను. వాటినే ప్రోత్సహింప వలెను. మన దేశస్థులెల్లరును మరియే ఇతరదేశముల నామానులను వాడకుండునట్లు చూడవలెను. స్వదేశీ ద్యమునకు దోహదము చేసి చోడ్చడవలయును. త్వరలో కంజీవరము స్వదేశీకంపెనీలో మీరు పాల్గొను టుత్తము. భాగము 1-కి 25 రూ. మాత్రము 300 భాగములు మాత్రమే కలవు. పెద్ద పెద్ద వాండ్రందరు దీనిలో భాగస్థులుగ జేరి. పరతులకు ప్రాప్తికై నుకొని యున్నారని వాదన. (962)

మ్యానేజింగు డైరెక్టరు.

స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
బ్రాంచి: మధుర. కంజీవరం.

అమృతవలి

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతకములను బొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ విరచితము.

దీని వెల 1-4-0

గ్రంథకైలి మనోహరము. కథ రసవంతము.

భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామ:- ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

7, తంబుకెట్టివీధి, జి. టి. మదరాసు.

లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి జీవితము - ఉపన్యాసములును

(తెనుగు) 4 అకాలు మాత్రమే.

జాతీయగ్రంథప్రచురణ సమాజమువారిచే వై పుస్తకమును ఆట్టివే యగు స్వరాజ్యము, గాంధీ, లజపతిరాయ, దేశభాగ్యము మొదలగు జాతీయగ్రంథములు ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందాదారు లగుటకు వాగ్దానము తప్ప వేరురము అక్కరలేదు. ప్రచురింపబడు పోత్తములన్నియు పుచ్చుకొన్నచో పాలుకు 3 రూపాయల కంటే హెచ్చుకాదు. దేశభిమానులు త్వరపడి చందాదారులై లోడ్చడప్రార్థించు.

గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ శర్మ,

జాతీయ గ్రంథప్రచురణ సమాజం, పితాపురం.

మోహినీ వైలము:- శ్రీ పురుషులు వాడు

టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. నెండుకలు రాలకుండును. నెండుకలు నునుపు లేదు. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

అమ్మతాంబూల దీపో. 109, శ్రీకొత్తూరు, తాంబూలం.

సార్-పియన్ బామ్

ఈ వైలమును తేలుకుట్టిన చోటున రాచిన యెడల తేలుబాధ మాయమైపోవును. గుణము లేదని నిరూపించినచో 100 రూపాయలు ఇనాంగా ఇయ్యబడును.

క్రయం	బుడ్డి 1-కి	0-6-0
	డబ్బా 1-కి	4-80.

సావరన్ అండు కంపెనీ,
10, కచ్చారేశ్వర ఆగ్రహారం, మదరాసు.
(1189)

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవొడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అతరితరపు రక్తమావలన జనించు జాత్యులుల కిట్టిమనవలె మందు. మధువులను, మచ్చలను, గండములను తుండ్లను, ప్రాతశోత్తులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధి కారిణి (2కి)

జాత్యులకును గుణ మిచ్చుట నిగ్గుంకయేను, సహజమైనను మధువచ్చినను అన్ని విధములైన దోహదములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి ప్రాదరసదోహములను, మలబద్ధకమును కార్మణసంబంధమును శోత్తులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాలోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు మందుటకు 4 కేసుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిటరు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికటాపాలిని ప్రశంస

కన్నులకంటి లో అపూర్వము విరచితము.

వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర పర్యవేశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టకుంపి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రచురించినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

మిక్కిలి మనోహరమును సువాసన

12కి

(రెజిస్టరు కాలిగ్రఫీ) ఆటో దిల్ బహార్. (రెజిస్టరు కాలిగ్రఫీ)

ఇప్పటికాలపు దుని కనుకనునది, పొటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. ఆటో-హాటగాని, హాటా-మగాని, చేర్చబడకలే నిర్ధమ చేయబడిన శేఖర పుష్పసారము.

నీ తునాలవై కొన్ని నిండుపులు చిలుకరించినచో, శుభోగ్యమును సువాసన నీ స్ఫులభింపదు.

ఈ క్రింది మనోహరము నీపాలలో గలదు.

ఇన్నువైబా (అర (డాం)	నీసా 1-4 రు	0-8-0
మధ్యరకము వైబా 1- (డాం	" "	0-12-0
వీరొకవైబా 2 "	" "	1-4-0
వెద్దవైబా 4 "	లేక 1 కేసున్న "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెటూరు, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాత్రలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలుకెంట్లు కలవు. కావున, తాను కొనుగొనుచు నీసావైబాను, కార్మణమును ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరున పరికిల్చింపును. ఈఆటో దిల్బహార్ యొక్క సులభములను పరికిలనచేయ గోరువా రీ దిగువవాకి ప్రాసినచో ఆటోకొమ్మకుగల సువాసనకార్మణ ఉచితముగ కంపుతురు.

సోలుబొజంట్లు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జామ్నామసీదు వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యెజంట్లు:- మెసాతా పురపాలకముఖ్య, వైసాబజారుకోడ్, మదరాసు.

ఒక విలేజుకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. కృష్ణాజిల్లా పాలకొల్లు ఆరువీధులలో ఒక వీధి వాసగం మురుగు కాల్వ పెద్ద వంతెనపట్ల కొంత భాగం శివరాత్రి 6 తేదీని బంతియెద్దు బండి యిద్దరు పురుషులతో మడుగులోపడెను. దైవకృపవలన మడుగులో నిస్తానము నీగులేనందున గొప్పప్రమాదము జరిగి యుండలేదట. ఇట్టి యిబ్బందులు లేకుండ త్వరలో ప్రభుత్వమువారు చేయవార్చి తులు.

ఒక విలేజుకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- గుంటూరు మండలపట్ల యీ సంవత్సరము సుతైనపల్లియందు జరుగవలసి యున్నది. ఈ తాలూకాయందు దింతెర కీ సభ ఎన్నడును జరిగి యుండలేదు. కాబట్టి ఆ తాలూకా ప్రజలకువీధిసభ గావించుటకు ప్రయత్ని మెక్కుడుగ జరుగవలసియున్నది. మఱియు నిది సందిగ్ధసమయ మగుటవలన అన్ని తాలూకాలనుండియు ప్రజలు విశేషమంది వచ్చినగాని ఈసభ జయప్రథము గాదు. కాబట్టి ఆయాతాలూకాలలో ప్రముఖు లెల్లరు తమ సోదరులను మిగుల ప్రోత్సహింపవలసి యున్నది. ప్రాకృతజన మెంత విరివిగవచ్చిన సభ అంత జయప్రథమని చెప్పవలెను. కాని సోదరులారా బహుపరాక్.

ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- నూజివీడు తాలూకా రహితుల సంఘము:- నూజివీడుతాలూకా రయతులయొక్క ఆర్థికవైతిక ఆలోచ్యవ్యవసాయాద్యభివృద్ధికొరకై దేశసేవా పరాయణులగు కొందఱు నుమానీయులచే మార్పిసెల మొదటి వారములో తేల్చుటలు గ్రామంలో వేయూరు వెంకటసుబ్బారావు బి.ఎ.గారి యాజమాన్యమున నొకసభజనపబడి సంఘమును స్థాపించి కార్యస్థానము ముస్తాబుచే గ్రామములో నేర్పరచిరి. ప్రజోపయోగకరములగు నట్టిసంఘములు స్థాపించుట దేశభివృద్ధిని సూచించున్నది. కానియే యుద్దేశ్యములతో నీసంఘమును స్థాపించిరి తగుద్దేశ్యసాఫల్యమునకై తగుకార్యాచరణకు గడంగకుండుట కడుంగడు శోచనీయును. "మఖ లోపుట్టి పుట్టులోమాడెన" న్నట్లుగ నేమో యని కూడ సందేహము పొడముచున్నది. ప్రస్తుతము మనతాలూకాలో పిసార్ టి శిష్టులు, మెరక మాప్పిడులు మొదలగు దురవస్థులచే అనేకమంది రహితులు భీతావమాను మొందుచున్నారు. ఇట్టి తరి సంఘ నాయకు లేమియు జోక్యముకలుగ చేసికొన్నట్లు గానించదు. తక్షణము మేల్కొంచి కార్యనిర్వాహకవర్గము నేర్పరచి తాలూకా నయిదు ఫిర్కాలగా విభజించి అయిదు ఫిర్కాలలో నయిదుగుర కార్యదర్శుల నేర్పరచి కార్యాచరణకు సంఘమువారు బూతుకొనెదరు గాక.

దేశీయప్రార్థన సమాజము

ఈ సమాజపు టాటన వార్షికోత్సవసమయమున మదరాసులో ఆజ్ఞాపిశ్వవీధి 97 నెం॥ భవనమున గడచిన శుక్రవారము సాయంకాలము 5 గంట ఒక శ్రీల సభ సమావేశమయ్యెను. తాయారయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. చేపూరు సుబ్బుకుందరయ్యగారు భగవత్పాఠాన్ని సల్పిరి. సమాజపువారిచే బ్రకటింపబడిన కలికాల మాహాత్మ్యము. ఒడపాట పాడబడెను. సమాజపు టాటన వార్షిక వృత్తాంతము చదువబడెను. శాంతానందహానిగారు తమ వీణాగానముచే సభికుల వీణలకు విందుగావించిరి. వారే ధర్మకైంకర్యము అను విషయముగూర్చి భక్తిరసముపొందునట్లు సుమారధగంటకాలము తెనుగున నుపన్యసించిరి. సో॥ పండిత నారాయణయ్యగారు వ్రానిదభాషయందు అవ్వయార్ కంచర్ అనుకవుల జీవయాత్ర బ్రకటింపించిరి. పండిత కృష్ణవేణి అమ్మార్యగారు కూడ కొంతభక్తోపన్యాస మొనంగిరి. సభాధ్యక్షుల ఉపన్యాసము మిక్కిలి రంజకముగా నుండెను. సమాజపువారిచే బ్రకటింపబడిన బార్ని చక్రవర్తిగారి సంకీర్తనమును, వందేమాతరము పాటయును పాడబడినవి. ఫలపుష్పతాంబూలము లొసంగిన తర్వాత మంగళగీతములతోను స్వస్తిపద్యములతోను సభ ముగింపునకు వచ్చెను.

మదరాసు అండునదరకమరాటా
రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నకేటు చేయబడినది.)

నోటీసు. (1174)

తిరుపతి (ఈస్టు) 1918 సం॥ మే మాసములో రాబోవు గంగమ్మ జాత్రోత్సవము. రాక్షసిబాగ్గు ప్రస్తుతము చాలనందున పైన చెప్పబడిన ఉత్సవమునకు పోవు శ్రీధర్మాశ్రీకుల సౌకర్యార్థము అదనముగగాని, ప్రత్యేకముగగాని బండ్లు వేయబడజాలవు గాన గమనించవలయును.

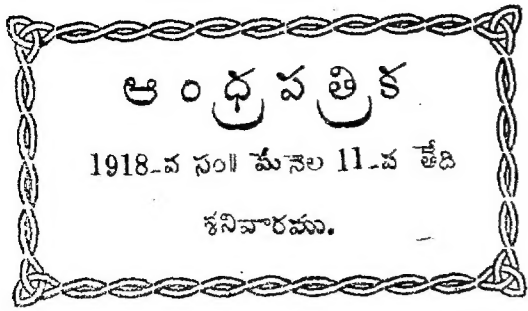

సోలుబొజంట్లు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జామ్నామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యెజంట్లు:- మెసాతా పురపాలకముఖ్య, వైసాబజారుకోడ్, మదరాసు.

ಕೃತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ

ఆయుర్వేదాశ్రమం, శా. ఆచార్యులది, ఇ.టి. మహర్షి

గోదావరిజిల్లా సంఘము

ఈ సంఘమువారు గోదావరిమండల రాజకీయభివృద్ధికి సంవత్సరమంతయు కృషిసలుపుచు, దేశ సేవ యొనర్చుచున్నారు. వీరి 1917 వ సంవత్సరపు నివేదికము ఎప్పటివలనే యుత్సాహకరముగనున్నది. ఏప్రిల్ 6, 7, 8 వ తేదీలను 11 వ గోదావరిమండలసభ జరిగెను. ఆసభలోని తీర్మానములు సఫలమగుటకు, సంఘమువారు ప్రయత్నముల సలుపుచుండిరి. కడచిన నవంబరు 18వ తేదీని కాంగ్రెసుసంస్కరణముల నామోదించుటకు ప్రత్యేకమండలసభ జరిగెను. ఆసభలో పంచమప్రతినిధులు గూడ పాల్గొనిరి. పంచములకొరకును, పూర్వములకొరకును రెండు రాత్రిపాఠశాలలను నెలకొల్పి, ఈ సంఘమువారు పాటుపడుచుండిరి. ఈ పాఠశాలలస్థితి తృప్తికరముగ నున్నదని విద్యాధికారులు అభిప్రాయ మొసగిరి. సంయుక్తకార్యదర్శియగు దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు తమ కాలమును జిల్లాసంఘభ్యుదయమునకై వినియోగించి అనేకగ్రామములలో రయితుల కక్కరవచ్చుముఖ్యవిషయముల గూర్చి ముచ్చటించిరి. కాని, కార్యదర్శిగారి యుత్సాహ మొక్కటి మాత్రమే కార్యసాఫల్యము గావించినరదు. సంవత్సరమంతయు నీ పనిమీద దిరిగిడి సంఘాద్యోగులు అందుట అవసరము. ఈ వత్సరపు నివేదికనుండు సంచార కార్యదర్శి తేనిగోపముచే, కార్యసాఫల్యము విశేషముగ గాలేదని చెలుపబడెను. విద్యాధికుల నధికముగ గలిగి, జాతీయోద్యమములలో నుత్సాహము జూపెడి గోదావరిమండలము, ఒక్కసంచార కార్యదర్శిని పోషించలేక బోవుట శోచనీయము. ఇంకను మన దేశమందలి రాజకీయ సంఘములు కార్యోత్సాహము పట్ల వెనుకంజవైచుచునే యున్నవి. ఈవత్సర మీ విషయమై తగినశ్రద్ధ వహించబడు నని దలచుచున్నారము.

వ్యయసాయసంఘమువారియద్యోగులకు జిల్లాసంఘమువారు తోడ్పడిరి. వ్యయశాఖవారు, జిల్లాసంఘమువారి తోడ్పాటును ప్రశంసించిరి. తూర్పుఅఫ్రికా యధ్వరంగమునందు సమరము జరుపుచున్న ఆంధ్రనైనికులకు వార్తాపత్రికలను పుస్తకములను పంపుట కీ సంఘమువారు తోడ్పడిరి. వీరు తలపెట్టిన కార్యములలో కొన్ని సఫలతగాంచినవి. రాజమహేంద్రవరమున బి. ఏ. పరీక్ష జరుపుట కేర్పాటుచేయుట కీ సభవారు సలిపిన ప్రయత్నములు సాఫల్యమయినవి. పురాతన నస్తుపరిరక్షణమునకు వీరు శ్రద్ధ వహించి, ఆర్యవట గ్రామ సమీపమునందును, తాటపాక గ్రామమునందును, భూస్థాపితమయిన బుద్ధవిగ్రహములను పైకి దీసి సరిక్షించవలయునని, వీరధికారులను గోరగ వారండులకు సమ్మతించిరి. పశు వైద్యులు తాలూకాలలో చేయబోవు సంచారమును ఆంగ్లేయ భాషలో గూడ ప్రచురింపవలయునని వీరు గోరగ, ప్రభుత్వము వారికి కరిచిరి. ఈ సంఘమువారి శోధనాత్మక పోషణకౌట బీభత్ససాయశ్రేణులకు సమర్థులై యున్నారము. నియమితముగా ప్రభుత్వము వారికి కరిచిరి.

మువారి యుత్సాహ సనుసరించి కొన్ని గ్రామములలో గ్రామపంచాయితీలను నెలకొల్పుటకు, సంఘ కార్యదర్శులు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారికి సాయపడిరి. పెద్దాపురము తాలూకాభాగ్యనకు ఉద్యోగుల నధ్యక్షులుగ నియమితులని వదంతి వ్యాపించియుండుటచే, జిల్లాసంఘము వారు ప్రభుత్వమువారికి తమ యసమ్మతి చెలుపగా, అట్టి సంగతి తలపెట్టలేదనియు, జిల్లాభాగ్యన వారికి చెలుపుచు, అనుద్యోగియనే నియమించిరి. కనరా పంచుగడినములలో కాకినాడలోని ఆ జ్యోతి కుకాణములను సాయంకాల మాటున్న గంటలకు మూసివేయవలయు నని సంఘమువారు గోరగ, ప్రభుత్వమువారికి రులుల యుత్సాహముచేసిరి.

ఈ సంఘమువారు ప్రభుత్వకార్యదర్శి యగు మాంటాగూ గారికి బంపుటకు విజ్ఞాపనము దయారుజేసిరి. అందు కాంగ్రెసుసంస్కరణములకు ఆమోదము సూచించబడెను. ఆంధ్రరాష్ట్రసిర్పాణ మామోదించబడెను. కాని అనేకవిజ్ఞాపనములగతియే దీనికిగూడ పట్టెను. స్థానికప్రభుత్వమువారి విజ్ఞాపనమును నిరాకరించిరి. అందుచే నియ్యది టపాద్వారా బంపబడెను. నూతన రైల్వేసిర్పాణ మిపుడుసాధ్యముగాదుగాన, ఈజిల్లాలోరైల్వేశ్రేణు పసూయను నిలువవలయు నని గోదావరి మండల సభవారు గోరిరి. కాని, అందుకు జిల్లాభాగ్యన వారంగీకరింపలేదు. కాని ఇంతవరకును వసూలయి యున్న సెన్సును జిల్లా ప్రజల కప్పుక నిచ్చుటకు వీలగునటుల వరదతి సంఘములో డిపాజిట్టు చేయవలయునని ఈ సంఘమువారు గోరగ బోధువారు అందుల కంగీకరించిరి. గ్రామోద్యోగి యుల పరీక్షల ఫలితము జిల్లా గెజెట్టులో తెలుగున ప్రచురించవలయు నని, వీరు గోరగ కలెక్టరుగారు రులు గావించిరి. ఈ సంఘమువారు గాంధీగారు తయారుజేసిన విజ్ఞాపనముపై మండల వాసుల సంతకముల గయకొనుటకు కృషి సలిపిరి. మండల సంఘమువారు చేసిన కార్యములలో కొన్నిటిని సోదాహరణముగ మాత్రమే బూపితిమి. ఇట్టి ఫలితముల జూప గలిగి నందులకు, సంఘమువారు రభివంధనీయులు. ఒక్క సూచనను మాత్రము మేమీ సంఘము వారికి చెలిపెదము. ఈ సంఘమువారు రింతవరకును ప్రజల కష్టముల నివారించవలయునని, ప్రభుత్వమువారిని మాత్రమే కోరుచుండిరి. కొంతవరకు జయముగూడ గాంచుచున్నారు. కాని రాజకీయభివృద్ధి కిట్టి కార్యక్రమము మాత్రమే సరిపోదు. ప్రజలలో స్వసామర్థ్యమును పెంపొందించుట, మండలసంఘదర్శము, జాతీయ పాఠశాల రాజమహేంద్ర వరమునందు పోషణ లేక యున్నది. దాని యభివృద్ధి కొరకయి మండల సంఘము వారు ముఖ్యముగ పాటుపడవలసి యుండును. ఇటులనే స్వదేశపరిశ్రమాభివృద్ధికొరకై సంఘమువారు ప్రయత్నింపవలయును. మనదేశమున నూతనయుగోదయ మారంభమగుచున్నది. వరముల నిమ్మని అన్యులను వేకుసమయము దాటుచున్నది. కొలదికాలములో పరిపాలనాబాధ్యతను ప్రజలే భరింపవలసి యున్నారు. ఇదివరకు ప్రజా ప్రతినిధులు అధికారుల చర్యల నెటుల విమర్శించుచుండిరో, యికముందు ప్రజాప్రతినిధుల చర్యలు ప్రజలచే నెటుల విమర్శింపబడును. భారతీయ లెంతవరకు స్వపరిపాలనమును సక్రమముగ నిర్వహించెదరో గమనవలయునని, ప్రపంచమంతయు వేచియుండును. భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కప్పుట గాదను వారల సామర్థ్యజనితత్వమిది. ప్రజలు నిద్రవలసినదానికంటె జాత

వలసియుండును. అట్టి మహాతరుణము సమీపించుచున్న సీసమయమున, ప్రజలకు పరిపాలనాబాధ్యత వహించుటకై క్రమశిక్ష నొసంగుట నాయకుల పరమధర్మము. దొరతనమువారితో మనకన్యముల గూర్చి మొరపెట్టుటయే గమ్యస్థాన మనుదినములు గడచినవి. పరిపాలనాధికారమే ప్రజల హక్కుములలోని కేతెంచుచున్నపు డెటుల ప్రవర్తించవలయునో, మండల సంఘములు ప్రబోధము గావించవలెను. ఈవిషయమై గోదావరి మండల సంఘమువారు విశేషప్రయత్నముల గావించినటుల, సంఘనివేదికమున గవ్వట్టదు. గతవత్సరపు నివేదికమువిషయమై యిట్టి సూచననే గావించియుంటిమి. ఈవత్సరముగూడ నటులనే చెలుపవలసి వచ్చుచున్నది. మండల ప్రజలకు పరిపాలనా బాధ్యతలు గోచరించునటుల బోధింపవలెను. ఇందుకు, సంచారకార్యదర్శుల నియామక మత్యవసరము.

సమాధానము

తిరువళ్ళిక్కేలోని ఎల్లమ్మారుగూడి యుత్సవ సందర్భమున, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును పోరాటములు జరుగుచుండెడివి. 1912వ సంవత్సరమున పోలీసు కమిషనరుగారు పోరాటములు ప్రజలు ననుభయముచే, మహమ్మదీయులధికముగ నివసించెడు కొన్ని వీధులమీదుగ, హిందువుల యూరేగింపు జరుగ గూడదని, నిషేధించిరి. కాని, ఉభయసంఘములకును మనఃక్షేపములు నశించలేదు. 1917 వ సంవత్సరమున మద్రాసు కలెక్టరుగనున్న ఖానుబహదూర్ అజీజుద్దీను సాహెబుగారిని, ప్రభుత్వమువారి తగవు తీర్చవలయునని గోరిరి. అంతట వీరును, హైకోర్టు వకీలగుటి. రంగాచార్యులు గారును, గవర్న మెంటు ఖాజీగారును మధ్యవర్తులుగ నేర్పడి కొన్ని సూచనల గావించగ, ఉభయపక్షములవారును అంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారి సంఘసభ్యులను సమాధానము గుడ్డిచింపటకు, అభినందించుచున్నారు. సమాధానమున కొన్ని షరతులుగలవు. హిందువులు సిటీ సివిలుకోర్టు డిక్రీ ననుసరించి మామూలు ప్రకారము ఉత్సవములను జరుపకొనవచ్చును. కాని కొన్ని స్థలములందు మాత్రము మేళమును వాయింపగూడదు. మల్లన్ పోన్నప్ప మొదలి వీధిలో మసీదు ద్వారమునుండి ఉత్తరమున 100 అడుగుల లోపలను, అగాతీ ముత్తన్ వీధిలోని ద్వారమునుండి తూర్పున 100 అడుగుల లోపలను మేళము వాయింపగూడదు. బ్రాహ్మ్యుత్సవమున నవసంధి ఉత్సవమును హిందువులు వైరెండువీధులు కలియుచోటకు దక్షిణమున 70 అడుగుల దూరమున, జడపవలెను. అమ్మవారిని దక్షిణపు ముఖముగ నుంచవలెను. వాద్యములన్నియు, దేశతచుట్టును మాత్రమే జరుపవలెను. ఈ యుత్సవముయిన పిమ్మట, ఊరేగింపు పోన్నప్ప మొదలి వీధిగుండ పోవునపుడు, మసీదువాకిలికి 100 అడుగుల లోపల మేళము వాయింపగూడదు. రాజనామ ప్రకారము హిందువు లుత్సవము జరుపుచుండ, మహమ్మదీయులభ్యంతరము గలిగించెదరేని, హిందువులు కోర్టు డిక్రీప్రకారము వసులను జరుపుకొనవచ్చును. హిందువు లొకవేళ యాషరతులకు భిన్నముగ వర్తించెదరేని డిక్రీప్రకారము వారికి గల హక్కులు పోవుటయేగాక, అగాతీ మొదలివీధి ద్వారమున దెడలుటకు వైశిష్ట్యము గలభాగ్యులెల్లు పోషియు గూడ అంగీకరింప

ఎనే. సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమున కొకసవరణ
 మునుపొడిచుచు గలభీరవాత్మతో నిట్లువచ్చుచుంటిరి:— ఈ
 తీర్మానమునకు సుతరణ యుజపాడించుటతో నేను రాజనీతిని
 గాని, రాజభక్తినిగాని నతిక్రమించుటలేదు. యుద్ధము ప్రారం
 భమయిన తిక్త సులత్యరములనుండి ప్రభుత్వమువారికి సర్వవిధ
 ములను మాత్రము చేసి ఎత్కువధనమును
 గూడ నిశ్చయమైనాము. కాని ప్రభుత్వమువారు మన మే
 మియు సహాయముజేయలేదని చెప్పట వారి కృతఘ్నతను
 నూనించుచున్నది. మనము చేసిన సహాయమునకు, నిర్బం
 ధావాసకము, లోకమాన్యతలకు గారి రాయబారము నాఘ
 గల జేయుచుంటి మొదలైన ఘోరకృత్యములు ప్రతిఫలము
 లుగఁ బరిణమించుచున్నవి. నీసంఘర్షగారు మన మాతృదేశసం

వేళపలచివారి క వై ము ల ను తోలగింప ప్రయత్నించుటయే సంఘాద్వేషమని చెప్పిరి. ఇదివఱకే యిట్టిసంఘమొకటి యుండి రైతుల హక్కులకొరకు ప్రయత్నించుచుండినచో రైతు లిప్పు డేమిదన్న ననుసభించుచుండరు. ఈ సంఘాద్వేషములను రాజధాని యందంతటను వ్యాపింపజేసి అనేకప్రజేశములందు కాభాసంఘములను స్థాపించినచో సక్రమమగుపని జరిగి క్రొంతవఱకు పువయోగ పడగలరు.

ది॥బి॥ ఎల్. ఏ. గోవిందరావువయ్యగారు రుపన్యసింనుచు రివిన్యూ శిస్తులు ప్రతి 30 సం॥ములకును సంస్కరింపబడుననియు, 30 సం॥లు దాటిన వెనుక రైతుస్థితిని విచారింపవలెననియు చెప్పెను చాల అధికము చేయుదురు. ఇట్టి విధానమున కొకమితి యుండవలెననియు చెప్పి సంఘాద్వేషములను గూర్చియు దానివలన గలుగగల ఫలములనుగూర్చియు వివరించిరి. టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారే కె. వేంకటరమణయ్యగారు, టి. వేంకటరమణయ్యగారు వి. శ్రీనివాసరావు గారైన మఱికొందఱును పన్నునీచిరి. జి. లక్ష్మణరెడ్డి గారాంధ్రమున నుపన్యసించి ఉపన్యాసములలో ననేకములు చేతభాషలలో జరిగెను. అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు సంఘాద్వేషములను వజల వికరించిన వెనుక గౌరంగాచారిగారిధ్యక్షులకు నందనముతో సభముగి నెను.

కంచీవరము, మే 10:—నేటియదయము 6½ గంటలకు దివ్యజ్ఞాన సమాజపక్షమున అనిలెనెంటు గారుపన్నునీచిరి.

విజయనగర సామ్రాజ్యము

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యము

iii

బుక్క-ఘోషాబాదును, విద్యారణ్యుడును అనలంబించిన, పరిపాలనా విధానముగూర్చి ఆధారములు గానరావు. కాని విద్యారణ్యుని చరిత్రనుజూచిన, నయ్యది సాంప్రదాయ విధానమని జెప్పవచ్చును. శివాజీ అష్టప్రధానలను నియమించుటలో మనుస్మృతిని శుక్రసీతసారమును అనుసరించెనని జెప్పబడినది. కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, శివాజీ ప్రాచీన పరిపాలనావిధానమునే పునరుజ్జీవింప జేసెనని వ్రాసిరి. 17 వ శతాబ్దపుస్థితి యిటులుండ, 14 వ శతాబ్దపు స్థితినిగూర్చి వేరుగ వర్ణింపనక్కరలేదు. పరాశరస్మృతికి భావ్యము వ్రాసిన, విద్యారణ్యులే అప్పటి యాధ్యపమునకు ప్రబోధకులుగ నుండిరి. శివాజీ విజయనగర సామ్రాజ్యమునుండి తన పరిపాలనావిధానమును నేర్చికొనెననితలచుగారుజెప్పుట సాంప్రదాయము ననుసరించుచున్నది. మనుధర్మశాస్త్రము ననుసరించి నూచింపబడిన హిందూ పద్ధతులే విజయనగర సామ్రాజ్యము నందు శివాజీకి గాన్నిచ్చెను. ఈస్వాత్రములను కనుగొనుటకు పరాశర మాధవీయమును పరికించుట భావ్యము. రాజుల ధర్మములగూర్చి దేలుపు యీక్రింది శ్లోకములు గమనింప దగి యున్నవి.

అవతావ్యవధీయానా యత్ర భైక్షజరాద్విభాః ।
తలగ్రామం దండయేద్రావా భోజధక్త ప్రదోహిసః ॥
క్షుత్రియోహి ప్రభారంజకే శస్త్రసాగిః ప్రచండవాహ
నిజిత్య పరవైన్యాని క్షీతిం ధర్మేణ పాలయేత్ ॥
పుష్పమాత్రం చివను యాన్యూలక్ష్మేదం నకారయేత్ ।
మాలాకార ఇవారామే నతథాంగారకారకః ॥

తా॥ (1) రాజువేదముల జనువకుండ తమ విధ్యుక్తమును నెరవేర్చకుండ 'యాచనావృత్తి' నవలంబించు బ్రాహ్మణులను దండింపవలయును. ఏలనన, ఆపురము దొంగలకు పోషించినటు లగును.

(2) రాజు తనరాష్ట్రమును ధర్మముతో పాలింపవలయును. ప్రజలను రంజింపజేయును. అస్త్రధరుడై పరరాజుల జయింపవలయును.

(3) పుష్పమాలకారులవలనలె తోటలోని పుష్పములను మాత్రమే దీసికొనవలెను. బాగుజేయువారిలె వృక్షములను సములుముగ నష్టపరప గూడదు. రాజు యొక్క ధర్మమున, బ్రాహ్మణ ధర్మము జరుపని బ్రాహ్మణులను దండింపవలెనని గలదు. స్వధర్మము నతిక్రమించువారందరిని దండింపవలెనని, 'యందుచే' దేలుచున్నది. ధర్మము దప్పినవాడు రాజు తలగడయైనను, గురువయినను, స్నేహితుడయినను, తల్లియయినను, భార్యయైనను, కుమారుడయినను, దండనాప్తుడని యీక్రిందిశ్లోకము దేలుపుచున్నది.

రాజమూలౌ మహారాజధన్యోలోకస్యరక్ష్యతే ।
ప్రభా రాజధయాదేవ నభాంశతే పరస్పరమ్ ॥
(కర్మకుటక పుత్రిక.) (నశేషము.)

చ ర్చ పా మ హా నం గా మ ము

(రైటరు పి. జి. సి.)

భంగం

నూతనకాలవను సంరక్షించుట

లండను, మే 6:— ప్రస్తుత విశేషి నూతనకాలవను సంరక్షించు మండగా జరిగినసంగతులలో నిదివరకు తెలియని వింత సంగతిని తెలుపుచున్నాడు.— యథార్థమైన మొదటి నవత్యరమున సొక భారతీయపు సార్థంబు 6 గురువైన కులతో 600 మంది తురపుల నెదిరించెను. తురపులను జర్మను ఉద్యోగులు నడుపుచుండిరి. జర్మను జనరలువారి సేనాని గనంజెను. కాలవను నిరోధించుటకు గాను ఆమాగ్గమున బోవు మొదటి ఓడను ఫిరంగులతో గాల్చి ముంచి వేయవలయునని ఆతడు దుద్దేశించెను.

విక్టోరియా క్రాసు బహుమతులు

లండను, మే 8:— ఆరు విక్టోరియా క్రాసు బహుమతులొసగబడినవి గజెట్టు ప్రకటించుచున్నది. అందు రాజాగారి స్వంత మగు యాద్యులైన లభుపదాలిదశముయొక్క లెఫ్టినెంటు కర్నలు ఓ. సి. వాట్సు డి. ఎన్. ఓ. గారి పరాక్రమము ప్రశంసాపాత్రము. మహావీరుని స్థితి నసంఖ్యాకులగు సైనికులతో సోయిక దనువుల విడిచెను.

తుర్కీలో ఖైదీలను మార్చుకొనుట

లండను, మే 7:— ప్రజలమందరమున హాళిగాదు బుచ్చెరుగారికి ప్రత్యుత్తరము సొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి.— బెర్లిన్ ఒడంబడిక ననుసరించి తుర్కీవా లొక బ్రిటిషు ఉద్యోగిని 80 గురు సైనికులను ముఠాచివ్వవలసి. ఆసమయమున ఈ జిప్సెను నుండు నూరుగురు తురపుల నిచ్చివేయుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. కొంతమంది పనునగుచుండిరి. ఆసమయమున వివజ్జర మంతిటను వ్యాపించెను. రోగభయము తగ్గుకరపను వారినంపుటకు బండ్లు దొరకలేదు. అయినను సాధ్యమైనంత త్వరతో వారు టర్కీ కు పంపివేయబడుదురు.

ప్రాస్టు

జర్మనుల మూర్ఖత్వము.

లండను, మే 7:— ప్రాస్టునందలి ఆమెరికా ప్రధాన కార్యాలయమువద్ద నున్న రైటుగారి విశేషి శత్రువుల బారి నుండి రక్షించుకొనిన పరాక్రమమునకు డిట్లు చెప్పుచున్నాడని వ్రాయుచున్నాడు. హానోవరునందలి హెమిలిన్ వద్ద తా నొక ఆమెరికాయుద్ధబంధితుని జూచెను. అతడు హార్డు ఉత్పాదకములలో పనిచేసియుండెను. అతడు చాల సన్నముగను నీరసముగను నుండెను. డెట్టెల్-వోట్ల నిలిచి గోడకు జేరగిలినదియు నత డాగడిని చాటుకొనుటచేడెవాడు. గనులకడ కెట్టియాహారమును పంపబడవచ్చుననియు, పులునును ఒకపక్షుడు తినజాలని గ్రుడ్డును చేపలను వారి కంపటము నుండు నని అతడు తనతో చెప్పెను. ఇంక శిక్షలన్ననో తుపాకుల మట్టలతో కొట్టువాడుకయుండెను. మిక్కిలి వేడిగ నుండి గాఢాంధకార మయములగు కొట్లలో బెట్టుటయు తదనంతరము బలవంతమున మనుష్యులను మంచులో నిలువబెట్టుటయు మొదలగు శిక్షలొసగబడుచుండెను. బంధితులలో చాలమంది తరచుగ మరణించుటయు గలదు. హెమిలిన్ వద్ద తాను చూచిన పరాక్రమమునకు బొకడును, అంగ్లసైనికు బొకడును, సిగరెట్టుల నోటు బెట్టుకొనలేనంతటి బలహీనస్థితి నుండిరి.

లండను, మే 9:— మేనియాసంధిని గూర్చి ప్యారిసు వార్తాపత్రికలు విచారకరముగ వ్యాఖ్యలు వ్రాయుచున్నవి. అయినను ఆకాశము ప్రాస్టు యుద్ధభూమిని తీర్చుకొనబడగలదని నొక్కిపలుకుచున్నది.

పశ్చిమరంగము

పశ్చిమరంగమున జర్మనీయులు

తమ శక్తివంతయు వినియోగించుచుండుట

లండను, మే 8:— సేవనలు స్పార్టింగు క్లబ్ లో సేడు ఆమెరికా నాకోద్యోగులు నావికులకు (సుమారు వెయ్యిమంది) విందు చేయబడెను. ప్రజల యాదార్యమున, శాశ్వతప్రభుత్వము గంగ్రామమున విజయమొందుటకు,

త్యాగముల సొసర్పవారు సంసిద్ధులై యుండుట యును జూచుట కమెరికావారిట నుండిరని తాము సంతసించుచున్నామని సర్ డెడలింగ్స్ సీక్రెటరీ గారనిరి. సంగ్రామమున విజయము మొందుటకు జర్మనీయుల కొక్క యంత్రాగములు తప్ప నితరమగు సాధారణములేవు. కాని గత ఏప్రిలు మాసమున నుండియు, ముంపబడిన నౌకల సంఖ్య తగ్గుచున్నది. నౌకానిర్మాణ మధికమగుచున్నది. ఇక నొక పక్షముదినములలో అంతర్గామికోపద్రవము పూర్తిగ నశించి, నౌకానిర్మాణమున్నతదశయందుండును. ఈ యంశము జర్మనీయులకు గుడురు. అందుమూలముననే వారు పశ్చిమరంగమున తమయావచ్చుత్తిని వినియోగించుచున్నారు. పశ్చిమ రంగసంగ్రామమే వారి తది యాక యని అడ్మిరలు సిమ్సు గారు పన్నుసించిరి.

బ్రిటిషువారు మరల తమ ప్రదేశముల

నాక్రమించు కొనుట.

లండను, మే 9:— బ్రిటిషు ప్రకటనము: లాక్లిట్టి వార్తాజీవీ ముఖ్యప్రదేశమున బ్రిటిషు పరాక్రమములు విజయవంతముగ ప్రతియుద్ధముల సొసరించినవి. ప్రథమపంక్తిలో శత్రువు లాక్రమించుకొని యుండిన ప్రదేశములనుండి వారిని తరిమివైచి మరల పూర్వపు రీతిని మనపంక్తిని యేర్పరచినవి. మే మనేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. కమ్మెలు కొండకు త్రవ్వకుటయు నేటి యుద్ధమున మరల నెదిరించి శత్రువు మనపంక్తియందొకవోటు కొంచెము త్రిడిగి గలిగించెను. ఆచట నింకను యుద్ధము జరుగుచున్నది. బుధవారము నాటి యుద్ధమున జరిగిన పోరాటమునందు రెండు జర్మను పటాలములు యుద్ధ మొనరించినవి. శత్రువు లెదిరించి నపుడును, మేము ప్రతియుద్ధ మొనరించినపుడును మాఫిరంగి పదాతిదళములు రెండును శత్రువుల కపారనష్టమును గలిగించినవి. బాక్వాంబువద్ద జరిగిన స్థానిక యుద్ధమున మేము 80 గురు ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. హామ, ఆంక్రేనరులమధ్య మేము మరికొంచెము ముందున కరిగితిమి. ఇచ్చటి మాక్రొత్తప్రదేశముల బలవంతముల నేసికొనుచు ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. లెన్సుమెర్రినులమీద నొసరింప బడిన చాడులను తరిమివైచితిమి. అల్బర్ట్ ముఖ్యప్రదేశమున ఫిరంగియుద్ధ మతివారుణముగ జరిగెను.

తక్కిన నివేదనములు.

లండను, మే 9:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న విశేషి నేడిట్లు కంటి నంపుచున్నాడు:— స్కెల్చెను బెర్లెన కీకాస్యవై పునందుండు మన శత్రువు నేటియుద్ధము తట్టుదలతో ఎదిరించెను. మొదటి వివిధరీతుల యభివృద్ధి నుండెను. 9-30 గంటలపుడు భయంకరమగు ముట్టడి చాటున వారు ప్రథమ యుద్ధము నారంభించిరి. మన ఉత్తరసైన్యపు కుడి పార్శ్వముమీది కది యుద్ధ శిలప బడెను. పరాక్రమ చారితో మనసైన్యము గలవీయున్న ప్రదేశమును చాటి ఇంక నాకలకుబోయిరి. ఆదళముల వెనుకదళముల సంత్రుచ ఒకగంట నేపు యుద్ధ మొనరించిన పిమ్మట శత్రువులు మన ప్రథమపంక్తిలో చాల వెడల్పుగల ప్రదేశమున కాలూన గలిగిరి. మరియు వారు క్లాయివియరు స్ట్రాటువరకును ప్రవేశింపగలిగిరి.

అది మొదలు మధ్యాహ్నమువరకును రిద్దినమును చాటు కలయునని జర్మనులు కతన ప్రయత్నము లొనరించిరి. అప్పు డికి పరాక్రమ చాపంక్తిని వైతరు బీటు ననుసరించి యాక్రమించుకొని యుండిరి. క్లాయిను వెర్నాటులో మాదళములు యుద్ధ మొనరించుచున్న శత్రువులు తాత్కాలికముగ నిట చాల ప్రదేశము నాక్రమించుకొనిరి. తరువాత నీ ప్రదేశము నంతటిని మరల యథాప్రకార మాక్రమించుకొనుటలో చాల సహాయ మొనరించి. జర్మనులు సాయంత్ర మగువరకును ఘోరముగ బోయెపారనష్టముల జూచి మరి పోయిచేయలేక అలసి నిలచిపోయిరి. కాని సాంగ్రామికముగ కొంచెము లాభకరమగు ప్రదేశము నాక్రమించుకొనిరి. స్కెల్చెనబెర్లెనకు ప్రాణమేయని చెప్పదగు ముఖ్యప్రదేశమును బట్టుకొనుటకు రిద్దినమొలేరియు సహకారిగ నుండగలరు. కాని చీకటి పడుటకు కొంచెము ముందుగ మేము భయంకరమగు ముట్టడి

చాటున ప్రతియుద్ధము సొసరించి శత్రువు నత్యవరీమిత నష్టములతో నవటి నుండి తరిమివేసి కొంచెము తక్కువగ మరల నంత ప్రదేశము నాక్రమించుకొంటిమి. ఇంకను దక్షిణమున మాడ్గాంకోరు చుట్టునుండు ఆస్ట్రేలియనులు తాముసోముకాలూకు తుట్టెకటముగ పోవుటవలన బొందిన ప్రదేశములను మరింత బలపరచు కొనిరి.

శత్రుదాడులను తరిమివేయుట.

లండను, మే 10:— నేటిరాత్రి ప్రకటనమున మున్న టామో గారిట్లు ప్రకటించిరి:— 9 వ తేదీ యుద్ధము లాయెలిట్టి పూరుమీద ముఖ్యప్రదేశమున యుద్ధము పూర్తియైనతోడనే బ్రిటిషుపరాక్రమ పంక్తి యథాప్రకారముగ వెలకొల్పబడినవి. శత్రువులు ఫిరంగిదళసన్నాహము నొనరించుకొనిన పిమ్మట అల్బర్ట్ బోజోకోరుల మధ్యరెండు యుద్ధముల నారంభించిరి. శత్రువులు మాకందకముల జేరకుండగనే మాఫిరంగి దళములును భుభిరంగులును రెండయ్యుద్ధమును పరాభూతము చేసినవి. అల్బర్ట్ వద్ద శత్రువుల పారనష్టముల కొద్ది మాప్రభు పంక్తిని 150 గజముల ప్రదేశము నాక్రమించుకొన గలిగిరి.

ప్యారిసు, మే 10:— పాల్ మెంటెయొక్క విదేశస్థరహస్యసంఘమువారు 1917, 1918 సంవత్సరములలో ఆస్ట్రీయా హంగరీ యెన్నడును ప్రాప్తమగును మిత్రమందలివారికిని అంగికారము లగు సంధిసంభావనల ప్రారంభింప లేదని తీర్మానించిరి.

విగ్లాండు

విగ్లాండు హెల్సామురులు బిట్లు.

లండను, మే 9:— ప్రజల మందరమున బోనల్లా గారిట్లు చెప్పిరి. ఈ యంశము చాల స్పష్టముగ నుండుటచేతను, దొరతనము వారివృద్ధ నేక ముఖ్యాంశముల జూడవలసి యుండుటను మే 26 వ తేదీలో గా నీ బిట్లు ప్రదేశ పెట్టుటకు వీలు కాదు.

మెసపొటేమియా

మెసపొటేమియా యుద్ధము.

సిన్లు, మే 10:— మెసపొటేమియా ప్రకటనము.— మా సైన్యములలో కొన్ని మే 8-వ తేదీని కర్కశుల్లో నిరాటంకముగ తోచ్చినవి. వెస్టరుజాలు నది వైపు పారిపోయిన తురపులు ఆ పట్టణపు ఆనుకట్టిలో 600 మంది రోగులను విడచిపోయిరి. మూడు దినములను గూడ విడచిరి. పెద్ద పెద్ద వృక్షములు కరగెను.

కన్నాటు ప్రభువు బహుమతు లొసగుట.

అలహాబాదు, మే 10:— పయోనీరుపుత్ర యొక్క కెయిరో విశేషి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. రాజాగారి యనుమతిని వారిచే ప్రసాదించబడిన బహుమతుల సొసగు నిమిత్తము కన్నాటు ప్రభువు గారు పేలస్తీనున కేగి జెరుసలములో ఈజిప్టు ఎక్స్ పెడిషన్ కి దళములను బహుమతులను పంచి పెట్టిరి. అంతముందు వారు జనరలు అల్లెలీగారికి కె. జి. ఓ. బిరుదము నొసగిరి.

సలొనికా ప్రకటనము.

లండను, మే 10:— సలొనికా అధికార ప్రకటనము— మే 6-వ తేదీ నాటిరాత్రి బ్రిటిషువారు లేవలై రాక్షసమీపమున నుండు మాకందకముల మీద దాడి సొసరించిరి. లక్ష్యుల కేముల నన్నిటిని జేరిరి. వారు సైనికవహములమీద బాంబులను వేసి ద్వంద్వయుద్ధము ననేక బల్లెయను సైనికులను జంపిరి.— మే 1-వ తేదీని మానిమాములు వాడ్గారు లోయయు దున్న హుడోవా వైమాని కాలముమీద బాంబులనువేసి పెద్దకాల సుకాని వ్యంగము చేసిరి. నేలమీదనుండు 12-వ మానములమీద బాంబులు పడెను. 8-వ తేదీ ఉదయమున మధ్యాహ్నమున మేము గుడామా వైమానికాలములు మీద బాంబులనువేసి శత్రువుల కపారనష్టముల గలిగించితిమి. మా విమానము లన్నియు మరలినవి.

మాస్కో, మే 9:— ఆమెరికా కాన్యూ జనరలు ఆకస్మికముగ మరణించెను. భవ్యము డాక్టరులు జబ్బును పోల్చుకొని మెదడు చెడుటవలన నతడు మరణించె నని చెప్పిరి.

జవాబు

జవాబు; సి బేరయో

లండను, మే 8:— సి బేరయోలో జవాబును లింగుల... ప్రజాపత్రికలో ప్రచురించుచున్నాను.

లండను, మే 8:— మరీ పోలీసులను కాకాశ్రమ సంస్థాపనకు సహకారముగా ముట్టడించినవి.

లండను, మే 9:— ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల నందీ ఇంక నెక్కుడు ప్రతి వచ్చునట్లు దొరతనమునా లేర్పరుతున్న లాంక ప్రైరు దూదివస్తువులింకను విశేషముగ లెగిపోవగలవని "లింగులపాపం" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

జర్మనీ

ఫిన్లండు జర్మను అధికారము.

హార్మిను, మే 9:— ఫిన్లండునందలి గరిమా నే, ఖనిజములు, కాఫీ, పోగాకు, పర్మను, శేతపదార్థములు, రబ్బరులు జర్మనీదేశము పూర్తిగా వాక్రమించుకొను చున్నదనియు, సమద్రపు సుంకములపై సభికారము మూనినదనియు, మిత్రమందలి వర్తక సామగ్రి సంపత్తిని ఎవరికి చెందవలయునని వారికంపకుండ నిలిపివేసిరి.

జర్మనుకుట్రదారులు; యుక్రేయిను

మాస్కో, మే 8:— జర్మనీదేశము ప్రైకాధికారి ఎయిదిబిర్లు, ప్రతినిధి సాగ్నెట్టేయిను మొదలుగాగల నేకమంది యుద్ధోగియుల పిలచివేసినగాని తాము రాజీనామా దాఖలు చేయువలసి వచ్చునని యుక్రేయిను దొరతనమువారు జర్మను దొరతనము వారికి తమ యసమర్థులని తెలిపిరి.

జర్మనీ; సూర్పుదేశములు.

అవుస్ట్రము, మే 8:— రెయిచిస్ట్రాగుసభలో వైసు భాగ్యులరు హారువాను ఎంకరుగా రిట్లుచెప్పిరి.— తూర్పుసరి హద్దనందు రాష్ట్రములు జర్మను సరిహద్దులకు సమ్యవలన నెట్టి యాపదయు రాకుండ గాపాడవలయును. ఈ రాష్ట్రములలో జర్మనీ దేశ కేసియో సభ్యభాగముననుండి లాభము నొందవలయునని గాని భయమువలన గాదు.

జర్మనుమిత్రుల నిస్పృహ.

లండను, మే 8:— "న్యూజిల్లాండ్" "వెబ్బిటికె" పత్రికయొక్క శోపకహాను విలేఖకుడు జర్మను మిత్రుల సామ్రాజ్యములందు సంచారము చేసినప్పటి ప్రయాణికుని సం దర్శింప నతడిట్లు చెప్పెను. ఆదేశములందు నిస్పృహ విశేషముగ నున్నది. ముఖ్యముగ ఆస్ట్రేలియానుండలి మరంతయుధికముగ నున్నది. ఆనెరపదార్థములు చాలకుండుట వలన చాల భాధకరముగ నున్నది. ఆంతరంగిక కలహములు చాల అధికముగ నున్నది. జెర్మనులు ను, పోలులు ను, దక్షిణస్లావులును మిత్రమందలి వారి విజయము నే గోయ "విల్లుగుగారు" విరకాలము ప్రశ్నలెదరుగాక" యని వారు కేటలు వేయుచున్నారు. వియన్నా ప్రేమిలంకు సమ్యోకట్టులు చాలవిశేషముగ నున్నది. బ్రెస్టులిట్ విమృశంధి నాటకమందయు సాంఘిక స్వాతంత్ర్యవాదులు జర్మనీమీద మరింత అమాయ గలిగియున్నారు. చేమెలు లేవుల లేలేక పకాజను మొదలన వాదిగ జర్మనుల విజయవిశ్వాసము తగ్గి పోయినది. అదస్కలంపమునం దిప్పుడు గలిగిన నష్టములు రిలతులకు మించియున్నవి. కొంతవరకు దాచివేయవలెను చున్నవి. కొట్టెకు బంగాళాదుంపలను తగ్గింపవలసినప్పు నితిగములు సంభవించెను. యుక్రేయినువలన నేమియు లాభము గలంగకుండునందులకు చాల అకాంతిప్రబలిగది. రుష్యా మరల యుద్ధము సారంభించినది లెలంపవలెనున్నది.

యుక్రేయిను ద్రోహములు.

అవుస్ట్రము, మే 9:— రెయిచిస్ట్రాగు సభలో వారు నేనుగా రిట్లుచెప్పిరి. ఫిన్లండును స్వేచ్ఛనొనగుట మూల

మున జర్మనీ స్వీడనునకు తూర్పునుండి బాధ లేకుండ నశేష సహాయ మొనరించిరి. సంధిప్రకారము జర్మనీకి వాగ్దత్తము చేయబడినధాన్యమును గ్రహించునమిత్రము వామ్యుబ్బర్ను గాను చేసినసర్వ లాగుగ నేయున్నదని వారు సమర్థించిరి.

కాంప్టెంలైను రాజు

ప్రమాదస్థితి నుండుట.

లండను, మే 8:— కాంప్టెంలైను రాజు దేహస్థితి ప్రమాదదశయందున్నదని జ్యూరియనుండి పేరుకు నగరము నకు తెలియవచ్చెను.

జ్యూరిచ్చి, మే 9:— ఇదివరలో రాజుగానుండిన కంప్టెంలైనుగారి కీరీతులం దిప్పుడు కొంచెము తాళాగానున్నది.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయనుల నిశ్చలత.

లండను, మే 8:— ఆస్ట్రీయనులు చాలకాలము నుండి యుక్రవలనము జూపనందులకు జర్మనీలో చాల శోపము గలదు. జనరలు వాను లయబెర్లుగాను "పేయిగ్గి చీరండ్లుచా" పత్రికలో నొకవ్యాసమును వ్రాయుచు నిట్లు చెప్పుచున్నాడు. జనరలు ఘాతుగాను ఇటలీనుండి పరాను బ్రిటిషు దళముల పిలిచివేయలేకుండెను. అయినను ఇటలీ మాత్రము తనస్వంత దళములను ప్రాప్తున కంపుచున్నది.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

విచారకరవాద: సంకేతము లేదు.—సంపాదకుడు.

తప్పే వ రి ది?

అయ్యా, ఇప్పటికి రి సంవత్సరములనుండి "గుంటూరు టవును హెస్సెన్" హెడ్డుమాడ్చుచు గాదు పాతకాలము కడు సురుగుతతో నభివృద్ధికి తెచ్చి యుండిరికదా! కమిటీవారు పాతకాల మూసినతెనుక వారిని పనినుండి తొలగించినామని తీర్మానించిరి. వీరిని తొలగించుటకు కారకు లెవరు? ఏకా రామయ్య పంతులుగారు కాదనవచ్చుగా మన్నుచు దెన్నడైన హెడ్డుమాడ్చుచుగారివైన నేరముల మోపబడెనా? అప్పటికిని యిప్పటికిని ఒక పేకమిటికదా! హెడ్డుమాడ్చుచుగారికి వారి నేరములు తెలియచేసి కమిటీవారు తగుసమాధానముల చేశారా? వారికి సావకాశ మియ్యకుండుటకు గల కారణములేమి? నిజముగా నేరస్థుడయ్యెనేని, అతని నేరమును బయల్పరచకుండుట భావ్యమా? విద్యార్థుల తేమైన చెడిరా? విద్యార్థులసంఖ్య దిన దినాభివృద్ధి నొందుచుండెనే! విద్యార్థిభాగము నుపసద్ధముగా నుండెనే! ఎందుల కిట్టి వివరీత తీర్మానము అకస్మికముగ జేయవలసినచెప్పు? కమిటీ వారికి వై అపిలలేదని తలంచి చేసిరా? పురజనులే యిట్టి కార్యమున కోర్చి యూరకొనిరి? ఎంతకాల మిట్టి సంకుచిత కమిటీల కిట్టి యధికారమిచ్చి ప్రజలారకుండుదు? కమిటీ అగ్రీసర్లకు, హెడ్డు మాడ్చుచు గారికి పదవి హేతువు కమిటీవారికి తెలియునా? తెలిసినప్పుడు రెండవతప్పుము వినక యిట్టి తొందరకార్యము చేయవచ్చునా? ఏ తత్కార్య ఫలితమునకు పూచీదారు లెవరు? తీర్మానించిరి పో! తప్పు తెలిసినచెనుక నైన సకరించుకొనుట జాధిమంతుల లక్షణము కాదా? పరీక్షించిన నిలువజేరిన తప్పుల వారిపై మోపుటయు, వాటిని కమిటీవారు నమ్ముటయు, రెండవ తప్పుము వినక నిరసించుటయు, నుందర కవకాలములో కమిటీ వారి కొకంత అనుభవము కలిగియు మరల నటులే వర్తించుట కోచనీయము. ఫలితమెటులగునో? కమిటీ వారిపై ప్రజా శక్తియున్నదని గుర్తించి మరల యోచించుట శ్రేయస్కరము.

భగవాన్ తిలకు మహాశయుడు.

అయ్యా, తమ యాంధ్రప్రతికయందు శ్రీయత చతుర్వేదుల వేంకటకృష్ణగారు తిలక్ మహాశయుని పర్యటనమును గూర్చి వ్రాసినవిషయము తమకుందరికి విశదమయ్యె యున్నది. ఆంధ్రదేశ మిప్పుడున్న సందిగ్ధావస్థలో లోకమాన్యుని యాగ మనమెంతయు సంస్తవనీయము. వారు ఆంధ్రదేశమునం దంతట సంచరించి స్వరాజ్యోద్యమమును గూర్చియు ప్రస్తుతిస్థితిని గూర్చియు సుపర్యసించి మనదేశమందు నెలకొనియున్న బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర యర్థగ వైషమ్యము, వాయుపిద నముచే మేఘమంతయు పటాశంకలగునట్లు బోగొట్టకులని ఘోషిస్తుది. అప్పుడు జన్మింప పొందిన ప్రలాపము లన్నియు నెడగంటి ప్రజా సామాన్యమునంతట ఈ యుద్యమము మూర్తి

భవించి స్వపరిపాలనమునకు మార్గ దర్శు లయ్యెదరు. కావున ఆంధ్ర నాయకులారా! మీరందరు నిర్భయముతో, మీపట్ను ముల కావ్యనించి లోకమాన్యుని సందర్శన భాగ్యముప్రకాసా మాన్యమునకంతటగలగజేసి మీవిద్యుత్ కధర్మమునెల వేర్చెదరిని కోరుచున్నాను. ఈ తరుణమును బోగొట్టుకొనకుడు. తిలక్ మహాశయుడేగాక, వివిన చంద్రపాలుగారు గూడ ఆంధ్రదేశ మునకు వచ్చుచున్నారు. ఈ యిరువురి దేశభక్తుల మహాప స్వాగమంల వాకర్చించి, వారిసందర్శన భాగ్యముచే సాంప్రద తేజస్సు ప్రజ్వలించుటకు సమయ మాసన్న మైనదని తమకంద రికి తెలిసియే యున్నది. కావున మన శ్రద్ధాభక్తులను బట్టియు, మన ప్రస్తుతి విషమస్థితిని బట్టియు మనకర్తవ్యముల నెఱింగి ధన్యులగుటకు బ్రార్థించుచున్నాను. తిలక్ మహాశయుడు పల్లెటూళ్లకుగూడ సంచరించి యున్నప్పుడు మొనర్పరలసియున్నది.

నెదచెలువూరు } కొన వేంకటరాయశర్మ.
బాపట్లతాలూకా }
మేసెల 8 వ తేది.

అయ్యా, ఈ మహామహాడు మన యాంధ్ర దేశమునకు సంచారము వచ్చుటకుగాను వారి ప్రేయశ్చక్యము మన మద రాను పొరుగున వ్రాసిన లేఖయు అందుమీద మన యాంధ్ర పత్రికా రాజముయొక్క ఉద్దేశ్యమును కడు క్లాగునీయుముగ నున్నయిది. మన మదరాను పొరుగు వ్రాసినటుల ఈమహా శయుని ప్రయాణ నిశోధము ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకే గల్గెనని వ్రాయుటకు ఆనందము గల్గుచున్నది. ఇట్టి శుభము హూర్తమున, ఇట్టి సందర్శ తరుణమున యా భగవానుని వాగామృతపారము యా మహాశయుని సందర్శనము మన యాంధ్ర దేశమును పవిత్రపంతుముగ చేయగల్గవని వ్రాయుట యం దతిశయోక్తి లేదు. కాన నో యాంధ్ర నాయకులారా ఈతరుణము గతించిన మన జన్మకు ధన్యులము గాబాలము. ఈ కర్మరము జరుగు మన కడప సభలకు ఈదేవుని అభ్యక్షులుగ నుంచుటకు ఆశేకమంది నాయకులు వారి యుద్దేశ్యములను పత్రికలలో తెల్పుచున్నారు మొన్న కాగి ఘట్టమున జరిగిన దేశీయ మహాజన సభలో ఎక్కువ ఉత్సాహముతో మిక్కిలి పట్టుదలతో గాధమైన ఆభిమానముతో మన ఆంధ్రులకు కాంక్షాను కమిటీ నిర్మించిన ఈమహాశయుని మన ఆంధ్ర మహాజన సభకు ఆ ధ్యక్షుని గ నుం చుట కరీత వేరొండుదినయము కాన్పింపదు. మరియు వీరధ్యక్షులుగ వచ్చిన మన మయిదు కర్మరములనుంచి కృషిసల్పుచున్న భాషాప్రముక్త రాష్ట్రసమస్య మరింత ప్రుపమగును.మనయాంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి మరింతబలముగల్గును. మనలో నే యాంధ్రోద్యమమునకు విముఖులైయున్న మహాశయుల యుద్దేశ్యములు పటాశంకలైనను. మన యాంధ్ర జాతికి యశస్సు సమ కూడును. మరియు వీరిని కడపకుంచియే పోనీయక మన యాంధ్ర దేశముఖ్యపట్టణములకు బందరు, గుంటూరు, బెజవాడ, నెల్లూరు రాజమండ్రి మొదలైన పట్టణముల కాహ్వరించి ధన్యులయ్యెదరుగాకయని కోరుచున్నాను. మరియు చంద్రోద యప్రసారమునకు చకోరపక్షుల భాతి ఈభగవానుని ప్రత్యక్ష స్వరూప విక్షణమునకు చేవియుండని ఆంధ్రు డుండదని శాసన మృకము. ఇదివరలో మనబందరు నాయకులు వీరి సొకసారి తూహ్వనించిరి. గాని ఏకారణముచేతనో యది నిష్ఫలమయ్యెనని ఇదివరలో సొకరు వ్రాసియున్నారు. పోనీ యీకుభి సమయమునందైనను బందరు నాయకులు ఉత్సాహముతో కృషి సల్పెదరని నమ్ముచున్నాను.

భట్ల చెనుమర్ర చలసాని బసవయ్య వ్రాలు.

బళ్లారి సంగీత శారదా నాటక మండలివారు

1918 వ సంవత్సరం మేసెల 13 వ తేది సోమవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

సారంగధర అనునాటకమును 1918వ సం॥ మేసెల 14వ తేది మంగళవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

చిత్రనల్లియము అను నాటకమును

విక్టోరియా పబ్లికుహాలులో ప్రదర్శింతురు. (1177)

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

**Austrians Emperor's Peace Letters.
Evidence Before Sub-Committee of French
Parliament.
Startling Disclosures.**

LONDON, May 9.
The "Manchester Guardian's" Paris correspondent gives a summary of the evidence of the French Ex-Ministers before the Sub-Committee of foreign affairs. The evidence shows that Emperor Karl wrote a second peace letter early in April 1917 presumably to Prince Jixte of Bourbon in which he declared that he was convinced that he could induce Germany to make peace provided that the territorial demands of the Allies were restricted to Alsace-Lorraine, it being understood that all occupied territory would be evacuated and Belgian sovereignty unconditionally restored. The Emperor added that he had already assured an agreement with Bulgaria and he asked that the confidential character of this letter should be loyally respected by the French Government. The correspondent says that President Poincaré in the course of subsequent negotiations proposed that Austria should cede Trieste to Italy in exchange for Silesia. Emperor Karl replied that there was an initial obstacle to this proposal namely that whereas Austria occupied Trieste and Trentino, France did not occupy Silesia. Dossier includes a statement by an important Austrian personage that if Germany proved intractable and if an armistice was declared between Austria and the Allies, revolution would break out in Germany at the instigation of the minority socialists. M. Ribot in his evidence stated that he had to choose between refusing Austrian proposals and breaking with Italy. He considered himself bound to choose the former alternative. M. Ribot admitted that Mr. Lloyd-George agreed only after considerable hesitation to a negative reply on which Baron Sonnino insisted. Dossier shows that Mr. Lloyd-George insisted more than once on the importance of the Austrian proposals and the desirability of not leaving so favourable an opportunity of making peace. The correspondent says that President Poincaré however maintained that war could only be ended by the complete military victory of the Allies. Some members of the sub-committee opined that Emperor Karl's proposals would have been turned down immediately without discussion but for Mr. Lloyd-George. M. Painlevé defended M. Ribot's refusal on the ground that any other course involved rupture with Italy. The correspondent affirms that further evidence shows that in July 1917 the German Government via Belgium and M. Briand invited peace discussions in Switzerland with Baron Von Lanchow and that this overture was refused by the French, Italian and British Governments without consulting Russia or the United States. Belgium and Rumania were in favour of discussing German proposals. Russia and the United States were also not consulted in the case of both the letters of Emperor Karl. M. Painlevé giving evidence with regard to Revertera a negotiations last August said he did not know about Emperor Karl's letters when Count Revertera made first overtures. The Sub-Committee has still to hear the evidence of M. Briand and M. Clemenceau before presenting conclusions.

The Resolution of the Committee.

LONDON, May 10.
PARIS:—The Parliamentary Foreign Affairs Committee concluding investigations on Dossier with regard to Emperor Karl's letters to Prince Jixte and Armand Revertera discussions, passed a resolution expressing the opinion that the peace conversation initiated and continued by Austria-Hungary in 1917 and 1918 never provided an opportunity for peace acceptable to France and the Allies.

No Cotton For Lancashire.

LONDON, May 9.
The "Liverpool Post" anticipates further reduction in Lancashire cotton output unless Government can provide more tonnage for cotton from the United States.

Saving the Suez Canal.

Indian Soldiers Defeat Germans.

LONDON, May 9.
A correspondent of the "Times" relates an hitherto unrecorded incident in the defence of the Suez Canal during the first year of the war when an Indian Sergeant and six men held off five hundred Turks with three guns by German officers and commanded by a German General who intended to sink by gunfire the first passing ship in order to block the canal.

The Irish Home Rule Bill.

LONDON, May 9.
In the House of Commons, Mr. B. nar Law announced that, owing to the difficulty of the question and the Government being occupied with other matters it was impossible to introduce the Home Rule Bill prior to the adjournment from the 16th to the 26th May.

The Exchange with Turkey.

LONDON, May 9.
In the House of Commons, Mr. Hope replying to Mr. Butcher, said that Turkey had repatriated one invalid British officer and eighty invalid men under an agreement preceding the Borne agreement. Arrangements were simultaneously made for the return of a hundred Turkish invalids from Egypt. Some had actually embarked when typhus broke out, and it had been impossible to find transport since the fear of infection existed, but they would be returned to Turkey as soon as possible.

V. C. Hero's Gallantry. Life Sacrificed to Save Position.

LONDON, May 9.
The "Gazette" notifies the award of six Victoria Crosses, of which the following is typical:—The late Lieut. Col. O. C. Watson, D. S. O., King's own Yorkshire Light Infantry, showed conspicuous gallantry and self-sacrificing devotion to duty and exceptionally gallant leading during a critical period when the enemy was continually attacking and trying to pierce our line. The position was under constant rifle and machine-gun fire. Watson led the remaining small reserve to the attack and organised bombing parties, leading the attack under intense fire. Being outnumbered he finally ordered a retirement, remaining himself to cover the retirement facing almost certain death. The assault Watson led saved the line, but Watson was killed covering the withdrawal.

Central Powers

Ukrainian Atrocities Deferred in the Reichstag.

The "Liberation" of Finland.

LONDON, May 9.
AMSTERDAM.—In the Reichstag Von Payer declared that by "liberating" Finland Germany had performed very considerable service to Sweden by creating a protective wall eastwards. With regard to Ukraine Von Payer justified Von Eichhorn's decree on the ground of the necessity of obtaining the grain promised to Germany by the treaty.

Germany's Eastern Policy.

LONDON, May 9.
AMSTERDAM.—In the Reichstag the Vice-Chancellor, Herr Von Enker, declared that the eastern border States must secure German frontiers against Russia. The German policy in regard to these States must be gained by understanding, not by violence.

German Control in Finland.

Goods Requisitioned, Conscription Enforced.

LONDON, May 9.
PARIS.—It is reported from Helsinki that Germany is requisitioning all petrol, metal, coffee, tobacco, leather, textiles, and rubber in Finland and is also assuming control of the customs and retaining in hand all "Entente" merchandise. She is also enforcing compulsory military service.

Depression in Central Empires.

Pro-Ally Feeling in Austria.

LONDON, May 10.
The "Svujhølg Pepitiken's" Copenhagen correspondent interviewed a traveller from the Central Empires, who said that depression was great, especially in Austria. The food shortage was serious and internal strife was continuous. The Czechs, Poles, and South Slavs only desire the Allies to win and cry "Long live Wilson". Strikes are frequent in Vienna and Prague, and social democrats hate Germany since the Brest-Litovsk peace treaty. German confidence in victory has lessened since her failure to reach the Channel ports, and a revolution of feeling is probable. The losses in the offensive are estimated at six hundred thousand and are being concealed, but conditions have become serious with the expected reduction of bread and potato rations. There is intense disappointment that no good has been received from Ukraine and the resumption of war by Russia is generally expected.

More German Barbarity.

Allied Prisoners Cruelly Treated.

LONDON, May 9.
Reuter's correspondent with American Headquarters in France says an escaped French war prisoner states that he saw at Hemelin in Hanover an American prisoner-of-war who had worked in the Harz salt mines. He was incredibly thin and weak and could not cross the room without stopping repeatedly and leaning against furniture. The American stated that no parcels were sent to the mines and prisoners received practically nothing but thin soup and sometimes eggs and fish which it was impossible to eat. Potatoes and bread were very scarce, and it was impossible to work without becoming sick or weakened to the point of falling. Punishments included beating with rifle but and bayonet and imprisonment in a dark superheated cell, after which men were forced to stand attention for a certain time in the snow. Deaths were frequent. An Englishman and a Frenchman whom the narrator saw at Hemelin were too weak to hold a cigarette.

Japan

Japan and Siberia.

LAHORE, May 10.
LONDON, May 9th.—M. Reinach predicts in the "Figaro" an immediate Japanese intervention in Siberia. He quotes a letter from a member of the Duma who declares that this is the only way to save Russia. Democratic circles in Siberia hold that the war against the Bolsheviks must begin in the East with the Entente's support. ("C. & M. G. cable.")

General

The Duke of Connaught.

ALLAHABAD, May 10.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—The Duke of Connaught, has had a most interesting tour in Palestine. He held an investiture in Jerusalem when he presented to members of the Egyptian Expeditionary Force orders and medals conferred on them by the King. Previous to that ceremony His Royal Highness as Grand Prior of the English Order of St. John of Jerusalem presented General Allenby with the insignia of the Knight of Grace of that Order.

Western Front

Enemy Attacks Repulsed.

Germans Occupy an Advanced Position.

LONDON, May 10.
[10-35 P. M.]—In to-night's communique Marshal Haig says:—At the conclusion of fighting on the morning of the 9th in Laolytte-Voormezeuse sector the British and French positions had been completely reestablished. Enemy after an artillery preparation launched two early attacks in the neighbourhood of Albert and Bouzincourt. Our rifle and machinegun fire broke up the latter attack enemy not reaching our trenches. Enemy after suffering heavy casualties from our fire at Albert effected a lodgment in our advanced position on a front of 150 yards.

Successful British Counter-Attack.

Line Restored Practically Everywhere.

LONDON, May 10.
Reuter's correspondent at British Headquarters, writing to-day says:—Throughout yesterday, the enemy pushed an attack in the direction of the northeastern slopes of Scherpenberg with great determination, and at first made several successive stages of progress. The opening infantry attack was launched at 9-30 under cover of an intensive bombardment, directed against the right flank of our northern army, and overlapping our junction with the French. An hour later, after throwing in several waves of assaulting troops, the Germans gained a footing in our front line on a considerable width, and enemy parties penetrated to Kleinverstraat kataret. The situation at this time seems to have been rather difficult.

Thenceforth, until early afternoon, the Germans made vigorous efforts to get through Ridge Wood. About half past one, when the battle was still raging with unabated fury, we still held the hamlet of Kleinverstraat, but had been pressed back south-west of the wood. The French were then holding the line along Wyverbeek. The Germans continuing to throw in fresh troops pressed us back towards the western edge of Ridge Wood, and momentarily occupied the greater part of this, though we still had parties holding out in Kleinverstraat. Later the French helped to restore our complete possession of this place. Before sunset the Germans had fought themselves to a standstill, having suffered very heavily, but had gained ground of some tactical importance, Ridge Wood being a distinct step towards the coveted point d'appui of Scherpenberg. But just before dusk, we counter-attacked under cover of a terrific bombardment, and the enemy was forced to yield the ground occupied at such cost, and by night, we had restored the original line practically everywhere, leaving only one or two little pockets of Germans to be mopped up. Further south, the Australians around Morlaucourt further improved the line gained by their advances north of the Somme Canal.

Salonika Front

A Salonika Communique.

Great British Aerial Activity.

LONDON, May 10.
The official message from Salonika says:—The British raided the trenches near Lake Bouran on the night of 6th May and reached all objectives. He bombed dugouts and blew up a pill box and killed a number of Bulgarians in hand to hand fighting. Our aeroplanes on 1st May bombed Hucova Aerodrome in Vardar Valley and destroyed a large shed. Bombs fell among twelve aeroplanes on the ground. We bombed the same aerodrome on the 7th May making a direct hit on the workshop. Bombs fell close to sixteen aeroplanes on the ground. We bombed Drama Aerodrome in the morning and in the afternoon of 8th May and did considerable damage. All bombs burst among the aeroplanes. All of our machines returned.

Mesopotamia Front

Mesopotamia Operations.

SIMLA, May 10.
A Mesopotamia communique says:—Portions of our troops entered Kirkuk on the 7th May without opposition. The Turks who retired towards the Lesser Zab river left six hundred men in hospital in the town and also abandoned three damaged aeroplanes. Heavy rains have fallen.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Simla

The Second War Loan.

Very Favourable Terms Announced.

SIMLA, May 10.
A Gazette of India extraordinary announces the second Indian War Loan including (1) five and a half per cent income tax free war bonds to be all issued at Par and payable (a) in 1921 at Par, (b) in 1923 at Par, (c) in 1925 at one hundred and three per cent, (d) in 1927 at one hundred and five per cent interest all payable half yearly, all these bonds to be acceptable at Par for subscription to any future terms loan and (2) the Post Office five year cash certificates also free of income tax for sums ranging from ten to five hundred rupees subject to a maximum holding of ten thousand rupees by any one person. These certificates can be cashed at the Post Office of issue at any time during the five year period at rates not less than the amounts originally paid for them.

War bonds will be on issue from 3rd June next to 14th September next. Post Office cash certificates may be purchased at any time.

The Delhi Conference. Practical Effect to Recommendations.

SIMLA, May 10.
A Press communique says: - In order to give practical effect to the recommendations of the Delhi Conference, the Government of India propose to constitute the following boards at head quarters to co-ordinate and expedite the war work and secure the co-operation of the Non-Official community: - (1) Transport of food stuffs, (2) communications, (3) employment and labour and (4) publicity. These Boards with the Central Recruiting and the Munitions Board will act together their work being co-ordinated by the General War Resources Committee over which the Viceroy will preside, consisting of Sir Michael O'Dwyer, Sir William Meyer, Sir Claude Hill, Sir George Lowndes, Sir George Barnes, Sir Thomas Holland, the Quarter Master General and the Adjutant-General. The functions of subsidiary boards will be purely advisory. The Transport and Foodstuffs Board will deal with animal transport and mechanical transport and distribution of foodstuffs. The Communication Board taking the place of the General Priority Committee will deal with unnecessary traffic and giving priority to urgent traffic. The objects of the publicity board have already been described. The Labour and Employment Bureau will supply information to all anxious to find useful employment and watch and advise regarding the labour supply in different parts of the country. In the case of all boards the chief activities will be provincial but the work of collation, inter-provincial information and distributing it will be one of the functions of the Central Board. Most of the boards must necessarily consist mainly of officials, but large Non-Official element, European and Indian will be associated with them when possible especially in the case of Employment and Publicity Boards.

It is notified that the Government of India had prohibited import into British India of the Russian rouble notes. It is also announced that the export of such notes will be prohibited to all destinations from and after the first proximo.

Calcutta

Kidnapping a Married Girl.

Two Public Women Sentenced to Seven Years Each.

CALCUTTA, May 10.
At the High Court Sessions to-day Mr. Justice Walsley disposed of a sensational kidnapping case illustrating the social evil in Calcutta and in which Christian Missionary Societies and Indian residents took great interest. In this case two public women were charged with kidnapping a married Bengali girl and kept her wrongfully confined in their house. The Police after search in Calcutta, Benares and other places rescued her after three months and made her over to the Baptist Mission. The jury unanimously found the accused guilty and the Judge sentenced them to seven years rigorous imprisonment each. The verdict was received with loud applause by a large crowd assembled outside the court room and the police had some difficulty in restoring order.

Illicit Possession of Opium. Peshawaris Attack Excise Inspector. Police Arrests.

CALCUTTA, May 10.
A serious disturbance was created by a number of Peshawaris in Burrabazar on Tuesday last. On receipt of information that a Peshawari was in possession of a large quantity of illicit opium two Excise Inspectors and four police went to the Peshawari's house. The owner of the house assaulted one of the Inspectors and raised a cry. Immediately some two hundred Peshawaris with lathis attacked the Excise men. Inspector Pogoone was badly injured and is under medical treatment. The Police came and arrested several Peshawaris.

Second Anarchist Outrage. A Constable Fired At.

CALCUTTA, May 11.
Following in the wake of the anarchist outrage in Bogra in which Sub Inspector Haridas Maitra of the J. I. D. Bengal, was shot in broad daylight on Wednesday a fresh outrage is reported from Kishoregunj in the Mymensingh district. The victim in this instance is an upcountry constable attached to the Kishoregunj police station. It appears that on Thursday night this constable was searching a bundle of a passenger who arrived by a train and who was believed to be an anarchist. While he was searching this man's bundle which contained ammunition and other articles the anarchist whipped out a revolver and fired at him. The constable was severely wounded. There was a large crowd of people about, but being scared at the sight of firearms they made no attempt to capture the young ruffian who made good his escape. On arrival of assistance the injured constable was removed to the hospital.

Further Details of Bogra Outrage.

Further details have been received of the Bogra outrage. It appears that Sub-Inspector Maitra with a posse of constables went to arrest a youth who was considered to be a member of revolutionary party in the house of a woman and as soon as he entered the house the youth in question fired at him and shot him through the heart. He kept up firing and managed to escape with all his confederates excepting one man who was arrested. A later account says an alleged accomplice was arrested on the spot and four other young men of Bogra were arrested subsequently.

The Secretary of the Bengalee Regiment Committee has received from the Calcutta Turf Club a contribution of Rs. 10,000 to assist them in recruiting for the Bengalee Regiment.

Burma

Reception to Burman Sappers. A Distinguished Sapper.

RANGOON, May 10.
Mandalay gave a rousing reception to some forty Burman Sappers and Miners under Major Bushell, R. E. who returned to Mandalay on Wednesday after an absence of 20 months in Mesopotamia. The men were looking very fit and Subadar Bochan, recipient of the Distinguished Service Medal was heartily congratulated. He gained his medal in the crossing of the Tigris in General Maude's advance on Baghdad. He comes of a fighting stock as his father was an officer in King Theebaw's army and he himself as a lad was in Sagaing Fort when it surrendered to the British.

RANGOON, May 10.
A full bench of the Chief Court, Lower Burma, recently set aside the decree of the Commissioner of Mandalay, granting A. H. Tiwn a divorce from his wife Na Ma Lat and ordered the petition of the husband for dissolution of marriage to be dismissed. The petitioner has applied for a copy of the judgment of the Full Bench with a view to moving the High Court of Judicature in England on the ground that he being a military man the Indian Divorce Act had no jurisdiction in his case and that the English Divorce Act was applicable.

Bombay

Bombay Corporation. Time Limit on Speakers.

BOMBAY, May 10.
The Bombay Corporation yesterday considered a proposition from the Hon'ble Mr. Phiroze C. Sethna suggesting a modification of the rules of procedure of the Corporation. The present rule provides that when a speaker has exceeded the time limit fixed under it and a member appeals to the president the latter takes the sense of the meeting and if two-thirds of the members present support the appeal the President can stop the speaker from continuing his speech. Mr. Sethna proposed that such special appeal might be allowed if a bare majority instead of the two-third of the members present supported it. The proposition was carried after a great deal of discussion.

United Provinces

ALLAHABAD, May 10.
The Joint Magistrate of Allahabad yesterday committed Mr. Charles E. Dye, late Managing Director of the Rechabites Society to the Sessions to take his trial on charges of criminal breach of trust in respect of the Society's money. Mr. Dye pleaded not guilty.

Punjab

Rewards for Recruiting and Military Service.

Youngmen Made Asst. Commissioners.

LAHORE, May 10.
The following press communique has been issued by the Punjab Government: - With reference to the announcement made in this Government's communique, issued on the 13th March 1918, regarding preferential treatment to be accorded in the matter of appointments in civil employ to those candidates who themselves or whose near relatives have during the present war served in the army or rendered valuable services in recruiting the Lieutenant-Governor has been pleased to accept the following gentlemen by direct appointment for the post of Extra Assistant Commissioners on register: (1) M. Shamshad Ali Khan, G. C. S., son of Risaldar Taj Mahomed Khan of District Rohtak. Immediately after leaving College he enlisted in the Punjab University Brigade, signal section and is now serving as a Naik at the front. He belongs to a class which has done splendidly in recruiting and several of his relatives have rendered great service in the same cause. (2) Chandhuri Surat Singh, B. A., son of Chaudhuri Sahib Sahai Ahir of district Rohtak. His uncle Rao Bahadur Balbir Singh and Rao Sahib Ohhaju Ram have rendered excellent service to the Government in recruiting work and have contributed largely to war funds. The Ahir community of the Punjab to which the candidate belongs has supplied more than 5,000 recruits. (3) Mr. N. H. Lal, son of Mr. I. C. C. Lal, Deputy Commissioner, Gujarat. The father has rendered distinguished services to the Government. The candidate has himself gone with the Young Men's Christian Association to France. (4) M. Said Zaman Khan of Rawalpindi district. His father Subadar Major Amin Ali Khan died in active service in Mesopotamia in July 1915. His uncle Sardar Bahadur Honorary Captain Manakhan has a fine military record and his only son a Subadar Major in the 66th Punjab is a prisoner of war in Turkey. No less than 70 Commissioned officers of the clan to which the candidate belongs are said to be serving the Government on various fronts. The family has given about 2,000 recruits since the outbreak of the war.

South India

The Hobart Park War Fete. Ladies Preside Over the Stalls.

OOTACAMUND, May 10.
The Hobart Park war fete was opened in threatening weather by His Excellency with an encouraging speech. Lady Pentland presided over the Red Cross stall, Lady Cardew over the general stall, Mrs. Cumming, Lady Barber and others over the produce stall. The usual attractions were provided and joy riding on elephants proved a great pleasure to children. Fortune telling was done in a real Toda mind bull by the members of the tribe while the Bohemian concert party from Secunderabad gave some excellent performance. Lady Lamay provided tea and coffee in the garden fashion.

వృత్తాంతములు

(o)

వంగదేశపు రజమెంటునందు సైనికుల జేర్పు నిమిత్తము కలకత్తా టర్ఫ్ క్లబ్బువారు బెంగాలీ రజమెంటు కమిటీకి రూ. 10,000-ల విరాళము సమర్పించిరి.

యుద్ధమునకు సైనికుల జేర్పుట సామ్యు నొసగుట, బంధువుల నంపుట ఈ విధముగ పనిచేసినవారి సేవకు మెచ్చి సేవ యొనర్చినవారి బంధువులకును కుమారులకును ఉన్నతో ద్యోయుల నొసగుచు పంజాబు దొరకనమువా రాక ప్రకటన నుంచిరి.

మెసపొటామియాలో 20 మాసములు ఘోరముగ పోరు సలిపినవచ్చిన 40 గురు బర్మను సామరులను మైనరులను ఆదరించుచు మాండవేలో మంచి ఉత్సాహముతో ఆతిథ్య మొసగుటకు, జనరలు మాడీగారు బాద్షానుమిద కేసునపుడు జనరలు మాడీగారితో వైసు నడిచి చాటిన సుబేదారు బోచాను గారును వారితో గలసివచ్చిరి. అతనికి డి. ఎస్. ఎం. బహుమతి యొసగబడెను.

ఇద్దఱు స్త్రీలు వివాహితులైన బెంగాలీ బాలిక నొకరె నన్యాయముగ మూడుమాసములు తమ యింటియందుంచివేసిరి. పోలీసువా రెంతయో ప్రయత్నము మీద నామెను పోల్సుకొని బాప్టిస్టు మిషనరీవారి కిచ్చివేసిరి. కేసు నిర్ణయి దినము కలకత్తా హోకోర్టు సెషన్సులో విచారింపబడెను. న్యాయమూర్తి వామ్మనీగారు చెరి యొక 7-సంవత్సరముల కఠింశిక్షను విధించిరి. కేసువివరవచ్చిన మూడు చాలయుత్సాహమును జూపెను.

క్రిందటి వంగళవారము బర్మా బహునందొక పీష్వారీ వద్ద తై సెన్సు లేకుండ నల్లపండు విశేషముగ నున్నదని తెలిసి ఇద్దఱు ఎన్వైసిజు ఇన్స్పెక్టరులు వాని ఇంటిలో జొరబడిరి. పీష్వారీ కేసులవేసి ఒక ఇన్స్పెక్టరును కొట్టెను. ఇరుగుపొరుగులనుండి 200 మంది పీష్వారీలు వచ్చి వారిని గట్టికొట్టిరి. ఇన్స్పెక్టరు పోనాసుగాటికి గట్టి దెబ్బలు తగిలినవి. పోలీసువారిచేకనుంది పీష్వారీలను పై దీలో బెట్టిరి.

Applications

are invited from capable gentlemen
only conversant with Telugu language and commanding good influence in the Telugu Districts, particularly those on the East Coast, who are willing to act as special Representatives to develop business in the Telugu Districts both directly and through the medium of existing Agents, and also to organise Agencies in unrepresented places, for a leading Life Assurance Company. Preference to persons with proved capacity for canvassing. Liberal Terms.

Apply to:—

INDIAN

Co The Manager,

Andhrapatrika,

Madras.

యా అప్రమధములయొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెప్పిబిషన్ కమిటీదార్లవల్ల బంగారు పతకమున్న, వెండిపతకములున్న బహుమానములుగా నొసగబడివున్నవి. (1117)

హిందూ శైలము:—కడుపునొప్పి, నరములెరుకుట కిళ్లవాయువు, పక్కనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాయువు నొప్పలు, అతి శిఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదబ్బి 2-8-0.

హిందుకమాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో కేగులుకాయట, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, శిశు భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, కన్నీ, తేలుటట్టడం, జలుబు, శ్రీలకు బుతుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ మయిన నొప్పులున్న అతి శిఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల ర. 0-8-0, 0-15-0, 1-12-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుం డడి జ్వరములును, పరిజ్వరములు అదవి కొండ జ్వరములు, పీల్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీని వెల ర. 0-8-0, 0-15-0.

డా. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లవీధి, సాహుకారుపేట, చెన్నపట్టణము.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపుకొంటే జ్వర మును హరింపట కిది సాటిలేనిదను. మలేయా (విష వాయు) జ్వరములను, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తికది. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరికల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్ని-అట్-లా) మారాస్ పాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మియొక్క 'జ్వరహరి' జ్వర ములకు కుదుర్చుటయందు అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోషపూర్వకముగా తెలిపించెను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండు నా గ్రామ ములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, హెన్రి వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థులై చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకనీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధమపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును నీసా ఒకటికి వెల ర. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హార్వీన్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ, ఓక్లీ, బౌడెన్ అండు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమనవార వీధి, మదరాసు. (1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, Madras.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము. ఈ అమృతము రక్తమును పుద్గిచేసి పిర్మమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుద్ధశక్తిను చేసి చేతి కాళి మంట, పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు తేజస్వ్యును కలిగించును. దీర్ఘత్వము, భేదులు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారింపును. 219 అర్ధసాన డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్, ఆంధ్రకవిగారి ఔషధశాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

రక్తశుద్ధి:—(బ్లడ్ ప్యూరిఫైయర్) ఇది కంఠమాల కారకము; మేహపాదలు, మేహరణములు, గంధిరణము, కురు పులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యే కారణముచేత చెడి యుండినను రక్తమును శుద్ధుచేసి రక్తవృద్ధిచేయును. వెల రు. 1

తెల్లకాక:—తెల్లకాక, పచ్చకాక, మూత్రద్వార మున తాళగూడని మంట, దుర్వాసము పెరుగుట మొదలగు మూత్రద్వారమున కలిగెడు శ్రీ సంబంధ రోగములను 8 దినములలో కుదుర్చును. దీని వెల 2-0-0 పెద్దనీసా 3-8-0.

దగ్గునుండు:—ఇది దగ్గు, కుక్కదగ్గు, రొమ్ము నొప్పి, గొంతుకమ్మట, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు మంచి అప్రమధము. వెల 1-8-0

సపుక్యానా:—ఇది యెప్పివమున కలిగిన బలహీన మునున్న, నిద్రలో ఇంద్రియస్థితి మగుటనున్న, ఇంద్రియ లోపమున్న, స్వస్థురచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టి కలుగ జేయును. మొగతనము లేనివాండ్రకు మొగతనమును కలుగ జేయును. దీని వెల 1-0-0

వాంతి వ్రాంతి నివారణి ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము అతివిశేషము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధు లను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము. ఒక నీసా ఎనమందుకునిది బ్రతికించినది.

వైస్ మెజిస్ట్రేట్ మిషన్ సామెటి రెకరెండు టి. ఎఫ్. వికల్ గన్ గారు వ్రాసిరి:—వాంతిచే కలిగినవారికి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను విక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884న సంవత్సరమున దక్షిణ ఇండియాలో నుండు మన్నాగుడి అనే నా వూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములలోనున్న వాంతిచేడి విశేషముగా వ్యాపించి ఉద్రేకించుచుండె ను. ఒకరోజున యిద్దరు మునుష్యులు ఆంధులై ఒకరు పోలీసుబంట్రోకు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి మందుకు గాను వచ్చిరి. వారికి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ నుమాను, అనగా వడితరము, నీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుక చేసే విధము చెప్పితిని. పక్షము, ఆకగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏడుగురు బిడ్డలును, ముగ్గురు శ్రీమతులు ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని సాక్షి చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వ మైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

ప్రతి ఔషధమపులలోను వర్తకులయొద్దను దొర కును. నీసా ఒకటికి వెల ర. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యే దూర్ద మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువవాగు ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రు. 1-8-0. పోస్టేజీ వేలు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, కంబుకెట్టివీధి, మదరాసు

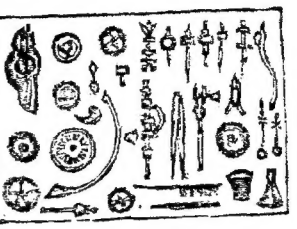
హనుమా బోరక్కు సబ్బు.

దీనియందు సుండియ సుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసం బంధమును పుండ్లు, దు రదగజ్జి, పాదలు మొ దలగు గర్భ వ్యాధులు ఆత్రాక్ష్యముగాబా గగును. చర్మమునకు స్వదుత్వమును, నునుపును, నాణ్యము యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్ల వై మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్ కత్తిగా గుర్తించుము. (751)

రంగనాథం శ్రేణి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co, Dersilean Watches Materials, Tools BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.

(751) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

ప్రకటన.

- 1. విద్యా విశ్వప్రకాశిని వెల 0-10-0. కల్పనాస్వరమున కుపయోగమగునట్లు ఖండ ప్రస్తావ మున్న యోగవిషయమున్న తెలియబడును.
- 2. కృత్తిహస్త పాటము వెల 0-6-0. కాలిత నామస్తుతిన్ని, శబ్దమున్న తెలియబడును. ఉదాహరణ : హంసద్వని రాగము, గూరకతాళము. తకిట | యుణుత | ఉపద్రవ్య నృసింహశాస్త్రీ, సనిప | కరిగు | సంగీతకళా విద్యాకే మనసు | కరుగ | (1176) ఆచలపురము.

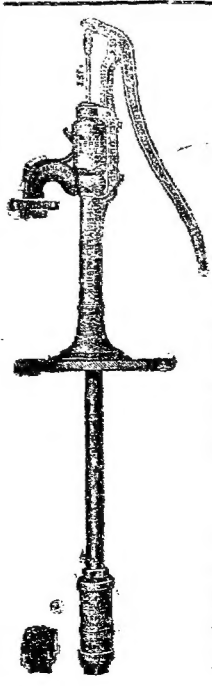
విజ్ఞాన చంద్రికా టుక్కుడిపో, మాంలు రోడ్, మదరాసు. ఇది ఔషధ పుస్తకము అన్నియు నాస్థములైన తెలుగు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము. చాక్లెయ్. ఆ చంటు-లడ్డీపతి, టి. పి. ఎం. టి. సి. ఎం. (విజ్ఞాన-విజ్ఞాన) మే 7-జన. ఇనాము ! ఇనాము !

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.

18 మూలల నిడివి. 2 1/2 మూర వెడల్పు కలవి. గంగుకు ఉత్తరవాద ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టాలు చేయించుడినవి పలురకముల కలవు. ఇక్కల వాగకమునకు లగు నట్టి పేలయిక చీర. ఈ చీర 1-కి కొనువారలకు ఎలక్ ప్రీక్ బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇనాముగా యివ్వబడును. నర్సాపురం సరిగచీర 1-కి 16 x 2 1/2 రు 4-8-0 బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 8-4-0 బాలాపటి మామిడిచీర 1-కి రు 8-8-0 కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-కి రు 5-0-0 కనుంకచీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అండు కో, 2, రామానుజఆశ్రయ్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

K. B. JOSHI & Co, 321, Hornby Road, Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation. Write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

**శ్రీ జ ర గా రి
లీవరు టానిక్.**

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల వొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార మువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదినిమంచిది. సీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ధ లి త ము శాశ్వతము. ఈ సాల్యూషన్ పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. బి. స్మిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీ పత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము
368

1000

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన
మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను నేనించండి. దీనిని నేనించిన యెడల ధాతువుస్థి, రక్తపుస్థి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

పెట్టెలో

మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్న స్థితియు, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమాత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానను. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన ఆనేకులు రంగోత్, పినాంగ్, సిలోత్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమాన పత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అడ్డాస్టాంపును పంపినచో బహుమాన పత్రికల కాపీ పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వై కనుపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పత్రిక పార్శ్వములో పంపబడును. ఏజెంటులు కావలసియున్నది. 15 రులాలు తేల్చికల రు. 2-0-0. కపాలభర్త 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

(619)

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకట్టలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల ఫలహా నాలొచించవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి నంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— **ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ**

సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తలాలపెట్టె నెం 55కి రు,

389

మదరాసు

(వై కా ట్యూబ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక వేరు కూడ నుదాహరించ గోరుచున్నారు.)

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన

"ఇండ్రబాల మహేంద్రబాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథ ములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీ ష ఇండ్రబాలము, క్రియా సాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టపేక తమాషాలు, విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయ ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, కరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని చూడబండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరారాధముగా నిల్పుట మొద లగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు చున్నాను. ఈ పుస్తకమును అచ్చువేయుట ఈనెల ఆఖరువ వూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇతియలవ 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ఈ గ్రంథమునే (ధరభాస్తుదారులకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్తుదారులుగా చేరువారు తమ ధరభాస్తు తో కూడ 1 రూపాయ మాత్రము మడియార్డరువ్వారా తక్షణ మే యీ క్రింది విలాసమునకు పంపించి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకొనినచో అట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథ మును మిగత రు 3 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (894-984) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

Essential for National Uplift.

Practical instructions for making Inks, Hair Oil, Tooth powders etc.

SENT BY POST.

Fees for particular Industry Rs. 10 One year's full course Rs. 100. If paid monthly Rs. 12 Half yearly Rs. 60

IN ADVANCE.

For further particulars, apply with a postal stamp to :

THE SUPERINTENDENT,

Correspondence School of Industries

1141

BANGALORE CITY.

301

పాఠ్యపు వేంకటాచల

594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయమార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినను పరికింపుడు.

(ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించ బడుచున్నవి.)

ఇండియావారు మూత్రమే క క; బర్మా, సిలోత్, మలియన్స్, గోవా, ఫీజి, బెలిండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రజేకములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఈ పయోగిం చు చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయమార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్న యెడల, మూటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీతలము, కీతనాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్నబిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంత్యుత సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండురు."

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో నూడి యుండును. నిరీక్షింపవలెన సీసా 4 అణాలు, మూత్రమే.

6 సీసాల శాకసారి తేప్పించకొనిన బహుల భిక్షులోచేరి రు. 1-0-0

12 సీసాలాకసారి కొనిన రు. 2-12-0

25 సీసాలాకసారి కొనిన రు. 4-0-0

సమస్త రోగములను మాత్రమే అయ్యుర్య

దీక్షా సిద్ధాంతములకు చారిత్రము.

విలాసము:— శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, బెంగళూరు

